INDKALDELSE AF IDEER OG FORSLAG TIL TEMATILLÆG FOR VEDVARENDE ENERGI

Hvordan bliver Randers Kommune selvforsynende med vedvarende energi i 2045?

Kom med dine idéer og forslag til den kommende planlægning og miljøvurdering frem til den 16. december 2026.

Forord

Hvordan bliver vi selvforsynende med grøn energi i 2045?

I Randers Kommune vil vi være selvforsynende med grøn energi senest i 2045. Det har byrådet besluttet i Energistrategi Randers. Det er et ambitiøst mål.

I dag producerer vi selv ca. 40% af den energi vi bruger. Men de gamle vindmøller skal på sigt tages ned og skiftes ud, og vi skal finde plads til andre grønne energiformer. Vi har med dette tematillæg mulighed for at se på hele kommunens geografi og gentænke placeringen af energianlæg – baseret på erfaringerne fra de sidste 30 år.

Byrådet har vedtaget en række principper for etablering af energianlæg, som skal sikre, at de berørte lokalområder får størst mulig værdi og færrest mulige gener af den grønne omstilling.

Dette debathæfte er første skridt frem mod en plan, der skal sætte rammen for placering og udformning af energianlæg i hele kommunen. Vi ønsker en åben dialog med lokalområder, foreninger, virksomheder og alle andre, der har viden, idéer og holdninger, som kan være med til at forme planen.

Du inviteres derfor til at deltage.

På de næste sider kan du læse mere om planlægningens indhold og proces, og hvordan du kan bidrage til den.

Vi glæder os til at høre fra dig.

Indhold

Forord 2
Hvordan bliver vi selvforsynende med grøn energi i 2045? 2
Mød os 4
Høring, datoer og fremsendelse af ideer og forslag 4
Alle input er velkomne 4
Beskrivelse af planen 5
Planen er et tillæg til Kommuneplan 2025 5
Planlægning for konkrete VE-projekter 5
Energifællesskaber og mindre lokale anlæg 5
Kort og retningslinjer for nye energianlæg 6
Større anlæg i det åbne land 6
Områder, hvor der ikke kan placeres anlæg 6
Dialogområder for placering af anlæg 6
Energi-øer med kombination af flere typer af energianlæg og energilagre 7
Typer af anlæg, der skal med i Kommuneplantillægget 7
Lovgrundlag 8
Miljøvurdering 8
Den videre proces 9

Mød os

Alle interesserede inviteres til at møde kommunen til en uformel samtale:

11. november kl. 13-17: Spar Fårup, Butikstorvet 3, 8990 Fårup

16. november kl. 13-17: Brugsen Havndal, Østerbro 15-17, 8970 Havndal

18. november kl. 14-18: Spentrup (p-pladsen), Bane Alle, 8981 Spentrup

20. november kl. 13-18: Randers Storcenter, grøn indgang, Merkurvej 55, 8960 Randers SØ

01. december kl. 13-17: Brugsen Gjerlev, Hammergårdsvej 2, 8983 Gjerlev J

03. december kl. 13-17: Rema1000 Langå, Markedsgade 1, 8870 Langå

Her kan du få mere viden om planlægningen. Du kan deltage i dialogen, og du kan få svar på dine spørgsmål.

Høring, datoer og fremsendelse af ideer og forslag

Send dit høringssvar med idéer og forslag til Randers Kommune i perioden 4. november-16. december 2026

Dit høringssvar skal sendes digitalt via høringspostkassen: *Høringer og afgørelser*

Alternativt kan du sende det pr. post til:
Randers Kommune, Udvikling, Miljø og Teknik, Laksetorvet 1, 8900 Randers C

Alle input er velkomne

Alle kommentarer, bemærkninger og idéer er velkomne, men vi ønsker særligt idéer og forslag til:

- Områder i kommunen, som vurderes at være særligt velegnede til placering af energianlæg.
- Hvilke krav vi skal stille til placering og udformning af energianlæg for at sikre gode projekter, der tager hensyn til bl.a. naboer, natur og miljø?
- Forslag til hvordan energianlæg kan skabe merværdi, fx øget biodiversitet, bedre grundvandsbeskyttelse, lokal udvikling eller andet.
- Særlige lokale forhold, vi skal være opmærksomme på i forbindelse med planlægningen.
- Ønsker til miljøforhold, der skal indgå i miljøvurderingen af den nye planlægning.

Beskrivelse af planen

Planen er et tillæg til Kommuneplan 2025

Klimakrisen og energikrisen har skabt et øget behov for at prioritere arealer til energianlæg. Men der er samtidig også et stort behov for arealer til f.eks. landbrug, natur, skov, byvækst, klimatilpasning mv. og der er mange flere ønsker, end der fysisk er plads til.

Derfor ønsker byrådet, at placeringen af energianlæg sker efter en overordnet plan, hvor områdernes potentialer udnyttes bedst muligt.

Planlægningen skal udarbejdes som et tillæg til Kommuneplan 2025. Det skal sikre, at byrådet har gode forudsætninger for at tage stilling til placering af konkrete anlæg. Det skal også synliggøre for potentielle projektudviklere, energifællesskaber og offentligheden, hvor byrådet gerne vil i dialog om placering af energianlæg, og hvor anlæggene er uønskede.

Før tillægget til kommuneplanen udarbejdes, indkalder kommunen idéer og forslag til planlægningen efter planlovens § 23c. Samtidig indkaldes der input og ønsker til den tilhørende miljøvurdering, som skal belyse planlægningens forventede miljøpåvirkninger, efter miljøvurderingslovens § 32.

Planlægning for konkrete VE-projekter

Kommende VE-projekter skal overholde de retningslinjer og arealudpegninger, som dette kommuneplantillæg skal fastlægge. Kommunen forventer derfor at invitere nye vindmølle og solcelleprojektforslag ind efter dette kommuneplantillæg er endeligt vedtaget.

Energifællesskaber og mindre lokale anlæg

Energifællesskaber, hvor f.eks. borgere eller virksomheder går sammen om at etablere lokale energianlæg er en mulighed. Blandt andet ses det som en måde at sikre, at lokalsamfundet får direkte gavn af de lokale anlæg. Byrådet vil gerne øge værdiskabelsen via et større og bredere lokalt ejerskab til grøn energi.

Kommuneplantillægget skelner ikke imellem forskellige ejerforhold, men forholder sig kun til, hvor vedvarende energianlæg rent fysisk kan placeres. Planlægningen vil give mulighed for, at der kan placeres energianlæg i både stor og lille skala, og med forskellige ejerskabsmodeller, så der er plads til både den professionelle udvikler og et energifællesskab, som ønsker sig et mindre, lokalt anlæg.

Kort og retningslinjer for nye energianlæg

Kommuneplantillægget skal fastlægge nye retningslinjer i Kommuneplanen, om placering og udformning af større energianlæg.

Retningslinjerne vil være udpegninger på kort med tilhørende beskrivelse af, hvad der gælder indenfor områderne. Her kan blandt andet indarbejdes principper for anlæggenes placering, udformning, udseende, nabohensyn, beplantning mv. Der kan eventuelt udlægges konkrete rammeområder, hvis det giver mening.

Randers Kommune har mange gamle vindmøller stående rundt om i landskabet. De skal på sigt nedtages, da en vindmølle sjældent bliver mere end 30 år gammel. Det er derfor sund fornuft at lære af fortiden, og få den fremtidige generation af mere effektive energianlæg placeret der hvor de giver mest mening og generer mindst.

Større anlæg i det åbne land

Det er hensigten, at kommuneplanen skal vise to kortudpegninger for hver type af energianlæg. En udpegning hvor der ikke kan placeres større anlæg, og en anden udpegning hvor kommunen ønsker dialog om placering af anlæg.

Det skal i planprocessen afklares, om der kan fastsættes en nedre grænse for størrelse på de enkelte anlæg, så mindre anlæg ikke skal være omfattet af retningslinjerne.

Områder, hvor der ikke kan placeres anlæg

Kortudpegningen skal vise de arealer i kommunen, hvor der i forvejen er taget stilling til, at der ikke kan placeres bestemte typer af anlæg. Det kan fx være områder, som er beskyttet efter anden lovgivning, eller som byrådet ønsker at friholde til andre formål som fx byvækst, bevaringsværdige landskaber eller skov.

Dialogområder for placering af anlæg

De dele af kommunen, som ikke er omfattet af overstående udpegning af "områder, hvor der ikke kan placeres større anlæg", udpeges som "dialogområder for større anlæg", her vil byrådet kunne gå i dialog med udviklere omkring konkrete projekter.

Udpegningerne til dialogområde vil ikke betyde, at der med sikkerhed kan placeres anlæg på arealerne. Der skal foretages nærmere undersøgelser af de lokale forhold på den konkrete placering, og projekterne skal tilpasses til stedet. Det kan fx være hensyn til naboer, beskyttede naturområder, landskabelig påvirkning mv.

Kort over dialogområder skal følges af retningslinjer i kommuneplanen, som beskriver hvad der gælder indenfor områderne, og hvilke hensyn der skal tages ved planlægning for f.eks. konkrete solcelleanlæg, høje vindmøller og biogasanlæg.

Hele kommunens geografi afsøges for områder, hvor opstilling af anlæg er muligt indenfor de lovgivningsmæssige rammer, og med færrest mulige konsekvenser for naboer.

Det kan vise sig nødvendigt i en lokalplanproces at forudsætte opkøb af en eller flere boliger, for at skabe tilstrækkelig plads til et eller flere anlæg, da der stort set ikke findes områder i kommunen, hvor afstandskrav kan overholdes til eksisterende boliger. Byrådet ønsker at begrænse påvirkningen af nærliggende boliger mest muligt.

Energi-øer med kombination af flere typer af energianlæg og energilagre

Kombinationen af energianlæg på et begrænset areal har en række fordele. Blandt andet kan elkablernes kapacitet udnyttes bedre, fordi vindmøller typisk producerer meget strøm om vinteren, hvor solcellerne er mindre effektive. Derfor gennemgås kommunen for områder, der har et "energi-ø-potentiale", dvs. hvor arealerne under eller omkring en eller flere vindmøller også kan udnyttes til solpaneler, biogas, PtX og andet. Udpegningerne undersøges på baggrund af eksisterende data for en lang række statslige og kommunale retningslinjer og krav, der har indflydelse på mulighederne for placering af typen af anlæg.

Typer af anlæg, der skal med i Kommuneplantillægget

Solceller - Udpegning på kort af negativzoner for solceller – markanlæg, og revision af retningslinjer for solceller, både mark- og taganlæg. Gælder alle solceller til produktion af elektricitet.

Solfangere - Udpegning på kort af negativzoner for solfangere – markanlæg, og revision af retningslinjer for solfangere både mark og taganlæg. Gælder alle solfangere til produktion af varmt vand.

Vindmøller - Udpegning på kort af negativzoner for vindmøller over 25 meter, og revision af retningslinjer for vindmøller inkl. store møller over 25 meters højde, husstandsmøller 3 - 25 meters højde, småmøller 1- 5 m^2 rotorareal, mikromøller 0-1 m^2 rotorareal.

Biogasanlæg - Udpegning på kort af negativzoner, og revision af retningslinjer for biogasanlæg.

Pyrolyseanlæg - Udpegning på kort af negativzoner, og revision af retningslinjer for pyrolyseanlæg.

Akkumuleringstanke - Revision af varmeværkernes arealer til nye akkumuleringstanke.

Store varmepumper - Revision af arealer til store varmepumper.

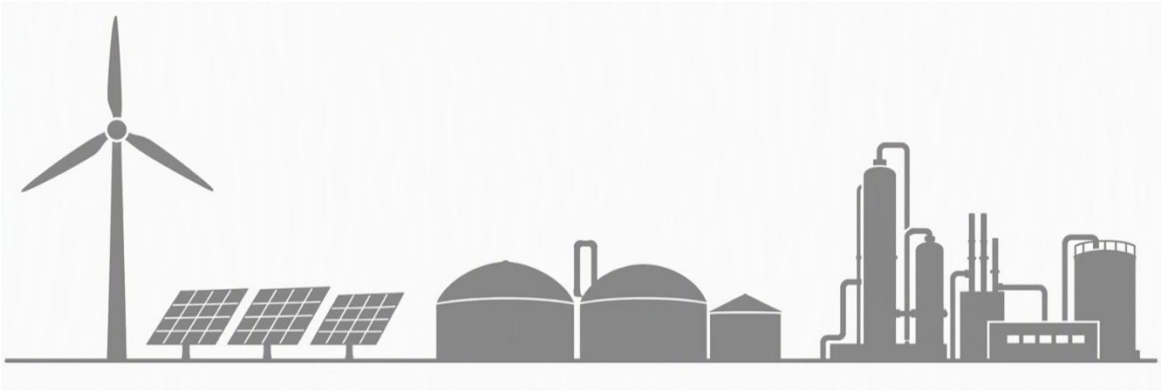
Varmeforsyning - Revision af udpegede forsyningsområder for kollektiv varme, og revision af retningslinjer for varmeforsyning.

CO_2 lager - Udpegning på kort for CO_2 lager, og nye retningslinjer.

PtX-anlæg - Udpegning på kort af negative zoner, og nye retningslinjer for PtX (power-to-X).

Geotermi - Udpegning på kort af negative zoner, og nye retningslinjer for geotermi.

Store batterier - Udpegning på kort af negativzoner, og nye retningslinjer for batterianlæg.

Lovgrundlag

Tillægget til kommuneplanen udarbejdes i henhold til planloven (Lov om planlægning, LBK nr. 572 af 29/05/2024). Desuden er planlægning for solceller og vindmøller omfattet af nedenstående lovgivning.

Bekendtgørelse om planlægning for lokalplanpligtige solcelleanlæg i det åbne land (BEK nr. 440 af 03/05/2024)

Bekendtgørelsen indeholder krav til kommunernes planlægning for solcelleparker, herunder at der skal holdes minimum 100 meters afstand til byzone, sommerhusområder og landsbyer. Bekendtgørelsen er trådt i kraft og kommunerne skal indarbejde eventuelle manglende retningslinjer om solceller i kommuneplanen. Det kommende kommuneplantillæg skal således overholde de krav, som bekendtgørelsen fastlægger.

Bekendtgørelse om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller

Det kommende kommuneplantillæg skal overholde den gældende Bekendtgørelse om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller BEK nr. 923 af 06/09/2019, som blandt andet indeholder krav om afstand mellem boliger og vindmøller.

Miljøvurdering

Vi har stort fokus på, hvordan vi kan begrænse miljøpåvirkninger fra VE-anlæggene mest muligt.

Den kommende planlægning skal miljøvurderes efter reglerne i miljøvurderingsloven (lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)).

Miljøvurderingen offentliggøres sammen med kommuneplantillægget i forbindelse med den offentlige høring af planforslaget.

Miljøvurderingen af kommuneplantillægget skal jf. miljøvurderingslovens bilag 4, indeholde den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder på spørgsmål som den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, fauna, flora, jordbund, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser, samt arkitektonisk og arkæologisk arv, landskab og det indbyrdes forhold mellem ovenstående faktorer, samt planlagte foranstaltninger for at undgå, begrænse og så vidt muligt opveje enhver eventuel væsentlig negativ indvirkning på miljøet af planens eller programmets gennemførelse.

I forbindelse med denne indkaldelse, ønskes ideer og forslag til indhold i miljøvurderingen af planen. Denne indkaldelse fungerer også som oplysning til offentligheden og berørte myndigheder om den forestående miljøvurdering efter miljøvurderingslovens § 32, stk. 1 og 2.

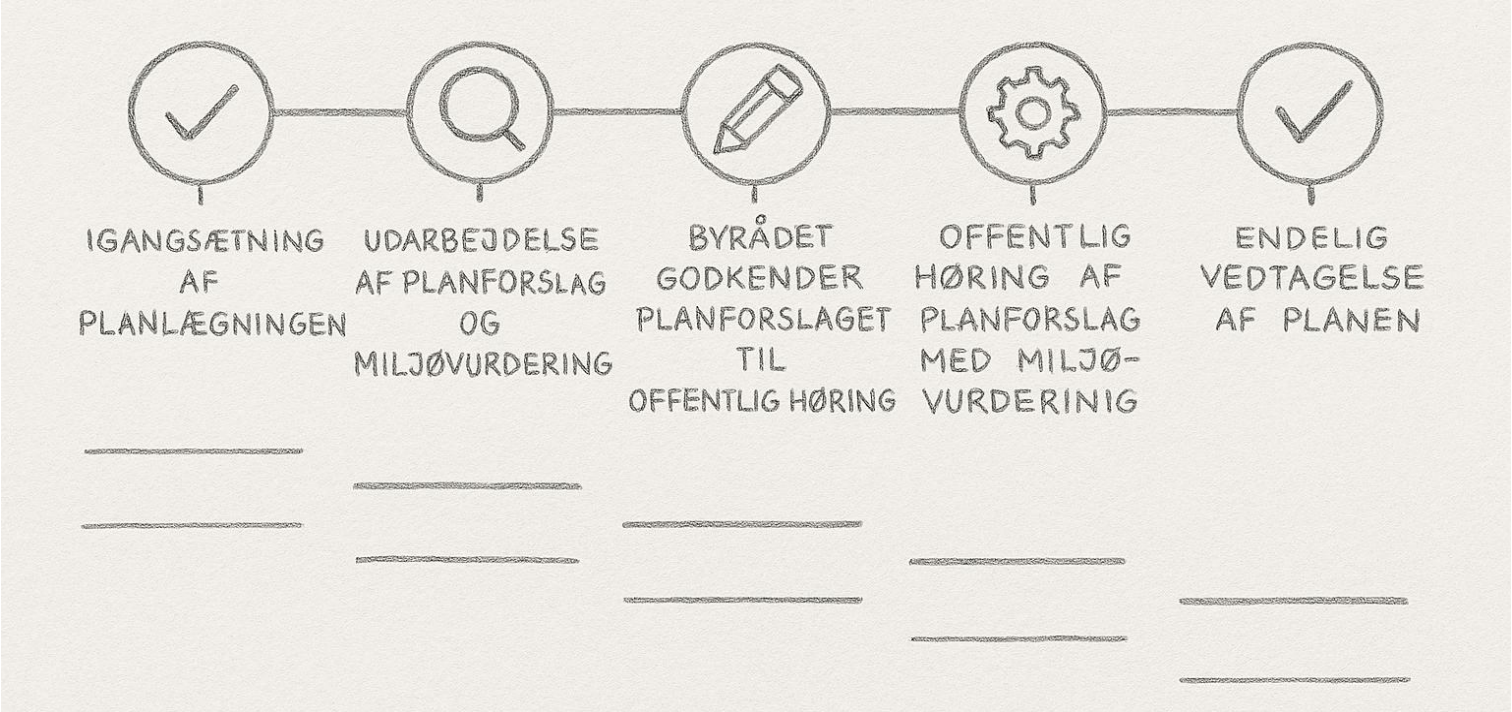
Den videre proces

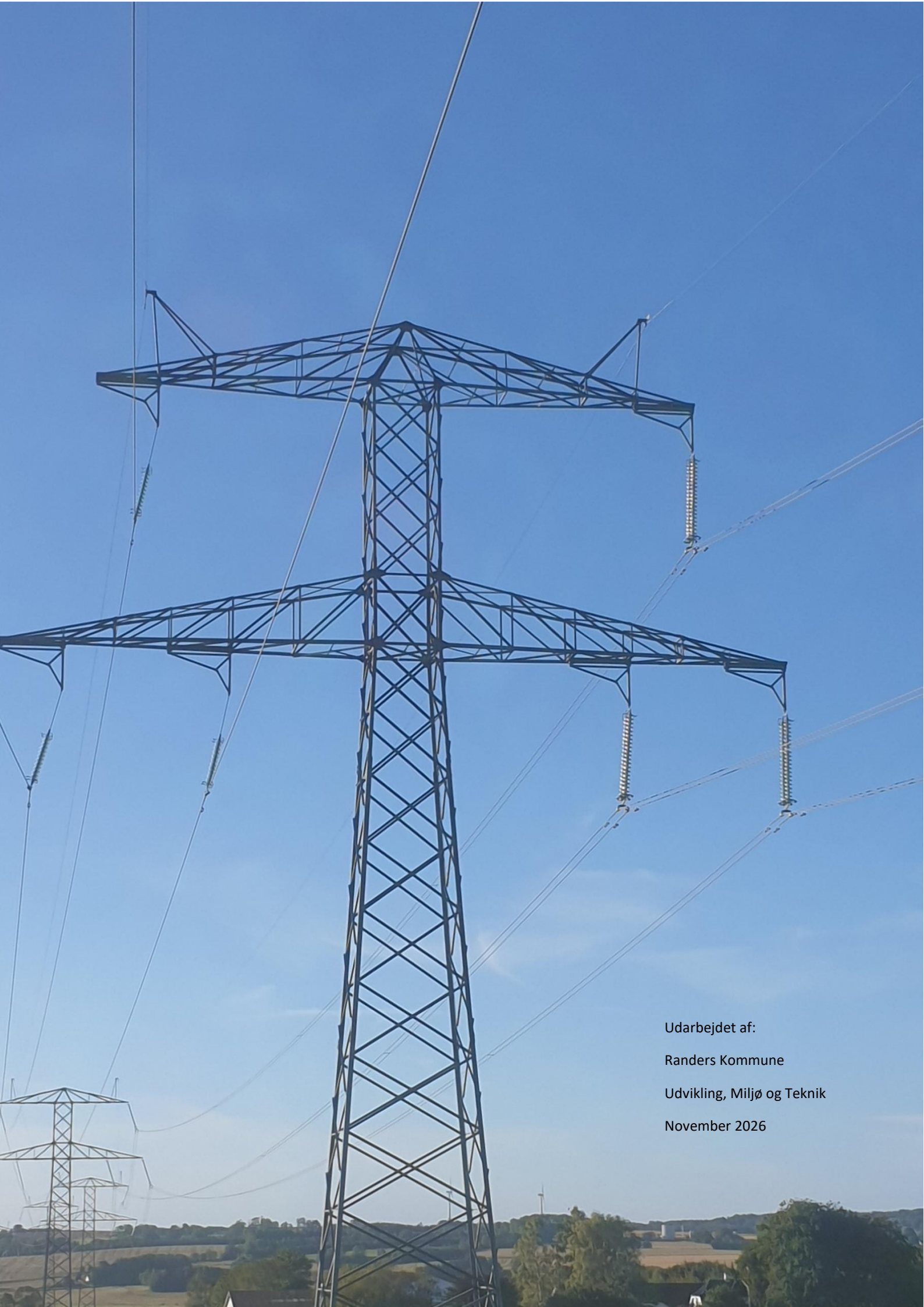
Indkaldelse af idéer og forslag – Det er det du læser nu.

Borgere, virksomheder og organisationer kan frem til den 16. december 2026 indsende idéer og forslag til den kommende planlægning og miljøvurdering.

Derefter sker følgende.

1. Igangsætning af planlægningen
2. Udarbejdelse af planforslag og miljøvurdering
   Randers Kommune udarbejder et forslag til tillæg til Kommuneplan 2025 med tilhørende miljøvurdering. Idéer og forslag fra denne høringsperiode indgår i arbejdet.
3. Byrådet godkender planforslaget til offentlig høring
   Byrådet behandler udkastet til kommuneplantillægget og den tilhørende miljøvurdering, som belyser planforslagets forventede miljøpåvirkninger.
4. Offentlig høring af planforslag med miljøvurdering
   Forslag til tillæg til Kommuneplan 2025 og miljøvurdering sendes i offentlig høring i mindst 8 uger. Her kan alle med interesse i planen komme med bemærkninger til planlægningen.
5. Endelig vedtagelse af planen
   Alle høringssvar samles og planforslaget tilpasses evt. på baggrund af høringssvarene. Der udarbejdes en sammenfattende redegørelse som tillæg til miljøvurderingen.
   Byrådet tager stilling til om planen skal vedtages, og dermed udgøre det nye grundlag for placering af energianlæg i Randers Kommune.
   Planens vedtagelse kan påklages i fire uger fra ikrafttrædelsesdatoen.
6. Efterfølgende planlægning for konkrete solcelle- og vindmølleprojekter
   Vi sigter imod at invitere nye projektforslag ind efter vedtagelsen af kommuneplantillægget.
7. Før opstilling af nye VE-anlæg er muligt, skal der udarbejdes kommuneplantillæg, lokalplan og evt. miljøvurdering for de konkrete anlægsprojekter. Offentligheden vil her som minimum blive inddraget i planlægningen i forbindelse med de lovbestemte høringer.

Udarbejdet af:

Randers Kommune

Udvikling, Miljø og Teknik

November 2026